

ارتقای روش تدریس درس روانشناسی عمومی از روش سخنرانی به روش کاوشگری به شیوهی محاکم قضایی

سید عابدین حسینی آهنگری: عضو هیأت علمی، دانشکده‌ی علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران.

مه‌دی سیاح برگرد*: عضو هیأت علمی، گروه روانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

Email: Sayah_bargard@Aol.com, Sayahbargard@gmail.com

برای فراگیران کم و بنابراین رغبت آن‌ها در طول سه جلسه برگزاری این دروس به صورت سخنرانی و روش‌های تدریس سنتی به تدریج کاهش می‌یابد و در نهایت در ارزشیابی نیز نمرات پایین‌تری از این مباحث می‌گیرند. با توجه به احساس نیاز در تغییر روش ارایه‌ی بعضی از سرفصل‌های این درس بر اساس نظر سنجی‌هایی که از دانشجویان گرفته شد بر آن شدیم که روش تدریس سه مبحث «مقدمه‌ای بر روانشناسی اجتماعی، استیگما در روانپزشکی، اعتیاد جرم و بیماری» از روش سنتی به این روش تغییر یابد. در پایان نیمسال اول ۹۳-۹۲ بعد از اتمام، پرسشنامه‌ی طراحی شده قبلی در اختیار دانشجویان قرار گرفت، که تحلیل نتایج نشان داد که ارایه‌ی سه مبحث: مقدمه‌ای بر روانشناسی اجتماعی، استیگما در روانپزشکی، اعتیاد جرم و بیماری، با روش تدریس جدید برای دانشجویان رضایت‌بخش بوده و اکثر دانشجویان (۶۳ درصد) از این روش تدریس بسیار رضایت داشتند و ۲۴ درصد در حد متوسط و ۷ درصد در حد کم و ۶ درصد نیز ناراضی بودند. متوسط نمرات این سه مبحث نیز تفاوت معناداری با متوسط نمره‌ی کل درس نداشت. با توجه به نتایج رضایت‌بخش تدریس با این روش در ترم‌های بعدی نیز این روش تدریس ادامه یافت. خوشبختانه با افزایش تجربیات مدرس در این درس، به تدریج میزان رضایت‌مندی دانشجویان نسبت به این شیوه‌ی تدریس افزایش یافت و همچنین نمرات آنها نیز در این سه مبحث نسبت به سایر مباحث افزایش پیدا کرد (جدول ۱-)

روش تدریس کاوشگری به شیوه‌ی محاکم قضایی روشی جدید در تدریس می‌باشد که توسط دونالد الیور و جیمز شیور (شیور، ۱۹۹۵) جهت کمک به فراگیران برای یادگیری و فراگیری تفکر منظم در محتوای آموزش به خصوص مواردی که در زمینه‌ی مسایل قانونی، اخلاقی و اجتماعی است، ابداع شد. با استفاده از این روش فراگیران می‌توانند (پترسون و همکاران، ۱۹۸۷) این نوع مسایل را مورد تحلیل و بحث قرار دهند و مجدداً در تعریف آن موارد مشارکت کنند. در کلاسی که افراد نگرش‌ها و الویت‌های متفاوتی دارند و به‌صورت مشروع در ارزش‌های اجتماعی با هم درحال تعارض هستند، می‌توانند عاقلانه تحلیلگر مسایل عمومی و تعیین‌کننده‌ی موضع خود در قبال یکدیگر باشند (جیل، ۱۹۸۸). در این روش مدرس به شیوه‌ی سقراطی از فراگیران می‌خواهد که در قبال مسأله‌ای موضع بگیرند یا درباره‌ی ارزش آن قضاوت کنند. ویژگی عمده‌ی روش سقراطی استفاده از قیاس‌ها (مثال‌های خاص) با عبارات کلی فراگیران است. الگوی محاکم قضایی شش مرحله دارد: جهت‌دهی به مورد، شناسایی مشکل، اتخاذ موضع، کشف مورد مثال برای موضع‌ها، اصلاح و مناسب ساختن موضع‌ها، آزمون پیش‌فرض‌ها درباره‌ی حقایق، تعاریف و نتایج. درس روانشناسی عمومی به صورت دو واحدی برای دانشجویان رشته‌ی تغذیه و هوشبری در دانشکده‌ی پیراپزشکی ارایه می‌شود و فراگیران آن نیز دانشجویان مقطع کارشناسی می‌باشند که در ترم‌های ۳ یا ۴ دوره، این واحد را باید اخذ نمایند. در طول تدریس بعضی دروس این درس دارای مفاهیمی انتزاعی و خشک می‌باشد که مطالعه‌ی آن

جدول شماره ۱- مقایسه‌ی متوسط میزان رضایتمندی و نمره‌ی کل دانشجویان از روش تدریس سه مبحث، قبل و بعد از انجام تدریس به روش «کاشگری به شیوه‌ی محاکم قضایی»

P	متوسط نمره کل درس	متوسط نمره سه مبحث	متوسط میزان رضایت مندی از سه مبحث				
			عالی	خوب	متوسط	ضعیف	
۰/۰۱۵	۱۵±۲/۶	۱۲/۳۱±۲/۵	%۱	%۹	%۲۶	%۶۴	نیمسال دوم ۹۱-۹۲ (Pre test)
NS	۱۶/۱۲±۲/۱	۱۴/۶۹±۱/۹	%۶۳	%۲۴	%۷	%۶	نیمسال اول ۹۲-۹۳ (Post test)
NS	۱۶/۲۴±۱/۸	۱۵/۵۱±۱/۸	%۷۲	%۱۳	%۷	%۸	نیمسال دوم ۹۳-۹۴ (Post test)
NS	۱۶/۴۱±۲/۸۱	۱۵/۸۷±۱/۷	%۸۱	%۱۴	%۴	%۲	نیمسال اول ۹۳-۹۴ (Post test)
NS	۱۶/۷۸±۱/۴	۱۵/۷۶±۱/۴۴	%۹۰	%۳	%۴	%۳	نیمسال دوم ۹۳-۹۴ (Post test)

Peterson, P, Clark, C 1987, Teachers reports of their cognitive processes while teaching, American Educational Research Journal, Vol.15, No.4,Pp. 555-565.

Shaver, JP 1995, Handbook of research on improving student achievement, Arlington, educational Research Services.

با توجه به نتایج انجام این روش تدریس می‌توان با ارتقای روش‌های تدریس سنتی از قبیل سخنرانی به سایر روش‌ها نو و بدیع در آموزش به ارتقای آموزش کمک نمود.

References

Juel, C 1934, Learning to read and write, Journal of educational Psychology, Vol.80, No.4,Pp.437-447